

नेपालको आर्थिक विकास

कृषि

- नेपालको अर्थ व्यवस्थाको मुख्य आधार
- कृति प्रतिशत जनता कृषिमा
- नेपालमा खेती गरिएको भूमि
- कुल भू-भागको खेतीयोग्य जमिन
- कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा कृषि क्षेत्रको योगदान
- प्रतिव्यक्ति कृषि योग्य भूमि
- कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा गैर कृषि क्षेत्रको योगदान
- आ.व. सर्वेक्षण अनुसार कृषि क्षेत्रको वार्षिक आर्थिक वृद्धिदर
- कृषि – ६०.४ प्रतिशत
- १८ प्रतिशत
- १७.९७ प्रतिशत
- २३.९ प्रतिशत
- ०.१९ हेक्टर
- ७३ प्रतिशत
- ५.१ प्रतिशत

बाली

प्रमुख ५ खाद्यान	धान, मकै, गर्जुँ, जौ, कोदो, फापर
प्रमुख ५ दलहन	मसुरो, भट्टमास, मास, अरहर, चना
प्रमुख रेशादार	सनपाट र कपास
प्रमुख नगदेवाली	आलु र तेलहन
प्रमुख ५ औद्योगिक बालीहरु	उखु, जुट, कपास, चिया, कफी

कुल कृषि उत्पादनको परिमाणमा विभिन्न बालीको अंश

- खाद्यान्न
- तरकारी
- नगदेवाली
- औद्योगिक
- अन्य
- कृषि क्षेत्रको विकासमा अनुसन्धानमार्फत योगदान पुन्याउन स्थापित संस्था
- कृषि दशकका रूपमा मनाइएका आवधिक योजना
- नगदेवाली
- रेशाजन्य वस्तु विकास केन्द्र कहाँ
- वाणिज्यको खेरो कागज
- नेपाल अदुवा उत्पादनमा कृति औं स्थानमा
- चौरी गाईको कुन भाग धार्मिक दृष्टिले महत्वपूर्ण
- विश्वमै नेपालमा मात्र पाइने फल
- सर्वैभन्दा वढी कृषि उत्पादन हुने प्रदेश
- नेपालको पहिलो कृषि वैज्ञानिक
- नेपालबाट निर्यात हुने प्रमुख कृषिजन्य वस्तुहरु
- नेपालमा पैठारी हुने प्रमुख कृषिजन्य वस्तुहरु
- वैज्ञानिक नाम
- वनस्पति वर्ग
- औद्योगिक उत्पादनमा यसको नाम
- नेपालमा भित्रिएको देश
- नेपालमा मकैबारे लेलो पहिलो विद्वान्
- नेपालमा प्रतिहेक्टर औपत मकै उत्पादन
- ४४.३ प्रतिशत
- १७.१ प्रतिशत
- १५.२ प्रतिशत
- १३.२ प्रतिशत
- ४.३ प्रतिशत
- नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्
- दशौर र एधारौ
- नगदमा सजिलै रूपान्तरण हुने बाली
- पर्वत
- सनपाट
- ३
- पुच्छर
- लम्पी
- प्रदेश नं. १
- तुलाराम वैद्य
- तरकारी, चिया, मसला, बोसो, पशु आहारा
- धान, मकै, तरकारी, फलफूल, पशुपन्थिको आहारा
- जी मेज
- जी
- इण्डियन कर्न
- भारत
- कर्क पेट्रिक
- १.८ देखि २ मेट्रिक टन

चिया क्षेत्र

- घोषित जिल्लाहरु
- घोषणा मिति
- घोषणा गर्ने
- पाँचथर, इलाम, भापा, धनकुटा, तेहथुम
- वि.स. २०३९
- श्री ५ वीरेन्द्र

चिया दिवस

- मनाउने दिन
- २०७६ को नारा
- २०७८ को नारा
- मनाउन सुरु
- २०७७ मा कोम्पिङ्का कारण नमनाइएको
- समृद्ध नेपाल र सुखी नेपालको अभियानमा चिया उद्योगको विकास र संरक्षण गराँ।
- गुणस्तरीय चिया उत्पादन र सुनिश्चित बजार, चियाको निर्यात आर्थिक समृद्धिको आधार
- वि.स. २०५४
- वैशाख १५

चिया सर्वेक्षण प्रतिवेदन २०७५

- सार्वजनिक
- सर्वैभन्दा वढी चिया बगान भएको जिल्ला
- सर्वैभन्दा वढी क्षेत्रफलमा चिया खेती भएको जिल्ला
- २०७५ असार २९
- इलाम
- भापा

३ धेरै चिया उत्पादन हुने जिल्ला

- भाषा

अलैची

३ उत्पादन हुने प्रमुख जिल्ला	- ताप्लेजुङ, पाँचथर, इलाम, धनकुटा, संखुवासभा, तेह्रथुम
३ धेरै उत्पादन हुने जिल्ला	- ताप्लेजुङ
३ खेती हुने उचाइ	- समुद्र सतहदेखि ७०० मिटर देखि २२०० मि.
३ तापक्रम	- ९ देखि २०° सेन्टिग्रेड
३ नेपालका करि जिल्लामा खेती	- ३६
३ चिनारी	- खोल्साको सुन, कालो सुन
३ अलैचीका प्रकारहरु	- भर्लाङ्गे, जिर्मले, डम्भरसाई, गोलसाई, रामसाई

आर्थिक विकास संग सम्बन्धित विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय दिवसहरु

चिया	बैशाख १५	संचार	मे १७
कफि	मंसिर १	हरित उर्जा	अप्रिल १५
धान	असार १५	श्रमिक	मे १
आलु	चैत्र महिनामा (कास्कीको हेम्जामा)	साक्षरता	सेप्टेम्बर ८
खाद्य	अक्टोबर १६	पर्यटन	सेप्टेम्बर २७
भन्यार	जनवरी २६	गुणस्तर	अक्टोबर १४

कृषिसंग सम्बन्धित महत्वपूर्ण ग्रितिहरु

३ नेपालमा भूमिसुधार कायक्रम कोहले	- वि.स. २०२१
३ नेपाल भूमिसुधार बचत संस्थाको स्थापना	- वि.स. २०२२
३ राष्ट्रिय दुश्य विकास वोर्डको स्थापना	- वि.स. २०४६
३ राष्ट्रिय कृषि नीति कहिले जारी	- वि.स. २०६३
३ कृषि विकास रणनीति जारी	- वि.स. २०७२

कृषि सम्बन्धी अन्य जानकारी

एभोकाडो खेतीको व्यावसायिक खेती गरिएको	धनकुटा
रेशम खेतीको सुरुवात	आ.व. २०३२।३३
टूपल च्याउको व्यावसायिक सुरुवात	रोल्पा (वि.स. २०७०)
रबर खेतीको सुरुवात कहाँ र कहिले	झापा, वि.स. २०४७
रेन्बो ट्राउट माछा पालनको सुरुवात	नुवाकोट, सन् १९९०
जैतुन खेतीको सुरुवात	मकवानपुर, वि.स. २०५२
८ अ को जिल्ला	इलाम (अलैची, अकवरे खुर्सानी, अमिसो, ओलन, अदुवा, आलु, ओखर, अर्योडक्स चिया)
स्याउ खेती हुने क्षेत्र	हिमाली क्षेत्र
सबैभन्दा बढी खाद्यान्त उत्पादन हुने जिल्ला	झापा
सुपारी उत्पादन हुने प्रमुख जिल्ला	झापा
थोपा सिंचाइ प्रणालीको सुरुवात गर्ने देश	इजरायल
रेल एप्पल भनिने फल	गोलभेडा
नेपालमा टिस्सु कल्वर गरी सर्वप्रथम तयार गरिएको बालि	आलु
कुन क्षेत्रलाई Engine of Growth	कृषि
सबैभन्दा पुरानो कृषि उपज	भट्टमास
विश्वमा सबैभन्दा बढी उत्पादन हुने बाली	मकै
नेपालको पहिलो खाद्य तथा कृषि मन्त्री	भरतमणि शर्मा
बढी टिमुर फलने जिल्ला	सल्यान
नेपालमा मात्र पाइने च्याउ	ट्राफिना नेपालेन्सस
विश्वमा सबैभन्दा बढी अदुवा उत्पादन गर्ने देश	भारत
स्याउको विँया	फुपाजु
नासपतिको विया	भिनाजु
नेपालको पहिलो सिंचाइ आयोजना	चन्द्र नहर

कुन जिल्ला के का लागि प्रसिद्ध

३ जुनार	- सिन्धुली	३ शंख्खर	- वैतडी
३ कफी	- गुल्मी	३ स्याउ	- जुम्ला
३ चिया	- इलाम	३ तरकारी	- भक्तपुर
३ अलैची	- ताप्लेजुङ	३ तोरी	- चितवन
३ बोधिचित	- काञ्चे	३ अम्बा	- धुनिबेरी
३ जैतुन	- वाजुरा	३ अदुवा	- सल्यान

३ लोक्ता - दोलखा

एक गाउँ एक उत्पादन कार्यक्रमबाटे जानकारी

१ विश्वमा सुरु	- सन् १९७९
२ सुरु गर्ने व्यक्ति	- जापानका मारुहितो हिरामात्यु
३ कार्यान्वयन भएको	- सन् १९८०
४ खेती गरिएको पहिलो स्थान	- ओइता प्रिफेक्चर
५ थाइल्याण्डमा यसको नाम	- One Tambon one product
६ नेपालमा सर्वप्रथम सुरु	- सन् २००६
७ सर्व प्रथम गरिएको खेती	- लोक्ता, दोलखा
८ लोगो सार्वजनिक	- २०७१ असोज १२
९ लोगोका डिजाइनर	- नवज्योति सुवेदी

नेपालका ४२ जिल्लामा संचालित

उत्पादन	जिल्ला	उत्पादन	जिल्ला	उत्पादन	जिल्ला
इलाम	कृषि पर्यटन, किवि खेती	तुवाकोट	माछाको दाना, ट्राउट माछा	तेह्रथुम	वाखापालन
उदयपुर	वाखापालन, अर्किङ फुल	पर्वत	लप्सी	दाढ	वाखापालन, अर्किङ फुल
कञ्चनपुर	केरा	पांचथर	अकबरे सुर्सारी	दोलखा	लोक्ता
काभ्रे	वाखापालन, डेरी	पाल्पा	अदुवा	धनकुटा	वाखापालन
कास्की	कृषि पर्यटन	बर्दिया	बेल	घनुपा	माछा
कैलाली	चामल प्रशोधन	बाँके	मसुरो दाल	म्यार्दी	टिमुर
खोटाड	आलु	बाजुरा	जैतुन खेती	रामेछाप	जुनार
गोरखा	कृषि पर्यटन	बागलुड	हाते कागज	रसुवा	रेन्वो ट्राउट माछा
चितवन	केरा	भक्तपुर	लप्सी	रुपन्देही	डेरी
झापा	सुपारी	भोजपुर	सुन्तला	लमजुङ	ग्रामिण कृषि
डोर्टी	वास्पती धान, जराइलो	महोत्तरी	आलु	ललितपुर	अर्किङ फुल
ताप्ले जुङ	अलैचा	मकवानपुर	किवि खेती	सप्तरी	आँप
सुनसरी	बेसार	सिन्धुपाल्चोक	अर्गानिक कफि	सल्यान	अदुवा
सिन्धुली	जुनार	स्याइजा	कफि, अदुवा प्रशोधन		
सिरहा	बेल				

१५ औ योजनामा कृषि

१ कृषि क्षेत्रको वृद्धिदर हाल कर्ति रहेको	- ४.८ प्रतिशत
२ कृषि क्षेत्रको वृद्धिदर कर्ति पुऱ्याउने लक्ष्य रहेको	- ५.४ प्रतिशत
३ कृषिको हाल कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा योगदान	- २७ प्रतिशत
४ कृषिको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा योगदान कर्ति पुऱ्याउने लक्ष्य	- २२.३ प्रतिशत
५ प्रमुख वालीहरूको बीउ प्रतिस्थापन दर कर्ति पुऱ्याउने लक्ष्य	- २५ प्रतिशत
६ कृषि श्रमको उत्पादकत्व कर्ति पुऱ्याउने लक्ष्य	- ७१५ अमेरिकी डलर (प्रति हेक्टर)
७ जीमिनको उत्पादकत्व कर्ति पुऱ्याउने लक्ष्य	- ४३४८ अमेरिकी डलर (प्रति हेक्टर)

उद्योग

१ नेपालमा सर्वप्रथम स्थापना भएको उद्योग	- विराटनगर जुट मिल (वि.स. १९९३)
२ विराटनगर जुट मिलको स्थापना	- वि.स. १९९३
३ नेपालमा उद्योग दिवस	- मंसिर ९ (मनाउन सुरु वि.स. २०६९ देखि)
४ औद्योगिक क्षेत्रहरूको व्यवस्थापन गर्ने निकाय	- औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन लिमिटेड
५ आर्थिक सर्वेक्षण अनुसार उद्योग क्षेत्रको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा योगदान	- ५.६५ प्रतिशत

उद्योग संस्थाको आधारमा उद्योगहरूको हिस्सा	कुल लगानीको आधारमा उद्योगहरूको हिस्सा
■ नेपालमा हाल ठूला उद्योगको हिस्सा - १४.७ प्रतिशत	उद्योग हिस्सा (प्रतिशत)
○ नेपालमा हाल मझौला उद्योगको हिस्सा - २२.९ प्रतिशत	ठूला ८५.२ प्रतिशत
○ नेपालमा हाल साना उद्योगको हिस्सा - ६२.४ प्रतिशत	मझौला ९.६ प्रतिशत
	साना ५.२ प्रतिशत

नेपालका औद्योगिक ढोत्रहरू

क्र.सं.	औद्योगिक क्षेत्रको नाम	स्थापना (वि.स.)	क्षेत्रफल (रोपनी)	अवस्थित जिल्ला	कसको सहयोग	कैफियत
1)	बालाजु	२०१६	६७०	काठमाडौं	अमेरिका	पहिलो औद्योगिक क्षेत्र, सबैभन्दा धेरै मजदुर कार्यरत रहेको क्षेत्र
2)	हेटोडा	२०२०	२८२९	मकवानपुर	अमेरिका	सबैभन्दा बढी क्षेत्रफलमा फैलिएको
3)	पाटन	२०२०	२९३	ललितपुर	भारत	
4)	धरान	२०२९	२०२	सुनसरी	भारत	
5)	नेपालगञ्ज	२०३०	२३३	बाँके	भारत	
6)	पोखरा	२०३१	५०१	कास्की	नेपाल सरकार	
7)	बुटवल	२०३२	४३४	रुपन्देही	नेपाल सरकार	
8)	भक्तपुर	२०३५	७१	भक्तपुर	जर्मनी	
9)	वीरेन्द्रनगर	२०३८	९०	सुखेत	नेदरल्याण्ड	
10)	धनकुटा	२०४१	६३	धनकुटा	नेपाल सरकार	नेपालको सानो
11)	राजविराज	२०४४	२९४	सप्तरी	भारत	कान्च्छो क्षेत्र

प्रादेशिक स्तरको प्रस्तावित औद्योगिक क्षेत्रहरू

औद्योगिक क्षेत्रको नाम	अवस्थित जिल्ला	औद्योगिक क्षेत्रको नाम	अवस्थित जिल्ला
दुडेभारी	कैलाली	मोतिपुर	रुपन्देही
लक्ष्मीपुर	दाढ	शक्तिखोर	चितवन
दैर्जी	कंचनपुर	साटाखानी	सुखेत
चुप्रा	दैलेख	नौवस्ता	बाँके
चिन्तुटार	तनहुँ	च्याङ्गीफाँट	गोरखा
सबैला	धनुषा	मर्तिया	सर्लाही

ओद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७६ अनुसार उद्योगको वर्गीकरण

१. लघु उद्यम : घर जग्गा बाहेक बढीमा २० लाख रुपैयासम्मको स्थिर पुँजी रहेको
२. घरेलु उद्योग – परम्परागत सीप र प्रविधिमा आधारित
३. साना उद्योग – लघु उद्यम र घरेलु उद्योग बाहेकको १५ करोड रुपैयासम्म स्थिर पुँजी भएको
४. मझौला उद्योग – १५ करोड देखि ५० करोड स्थिर पुँजी भएको
५. ठूला उद्योग – ५० करोड भन्दा बढी स्थिर पुँजी भएको

उद्योगसंग सम्बन्धित अन्या

- उद्योग परिषद्को गठन – वि.स. १९९३
- विराटनगर जुट मिलको स्थापना – वि.स. १९९३
- जुद्ध म्याच फ्याक्ट्रीको स्थापना – वि.स. १९९५
- नेपाल कपडा र घरेलु इलम प्रचार अड्डाको स्थापना – वि.स. १९९६
- नेपाल औद्योगिक विकास निगमको स्थापना – वि.स. २०१७
- सर्वप्रथम औद्योगिक नीति काहिले – २०७३ मसिर ९
- औद्योगिक व्यवसाय ऐन २०७३ जारी – २०७७ जेठ २
- औद्योगिक नीति २०७७ सार्वजनिक – २०७६ जेठ १
- एकल विन्दु सेवा केन्द्रको सुरुवात – २०७६ जेठ १
- नेपालको पहिलो उद्योग मन्त्री – गणेशमान सिंह

१५ औ योजनामा उद्योग

- कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा उत्पादनमूलक उद्योग क्षेत्रको योगदान – ५.६ प्रतिशत
- कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा उद्योग क्षेत्रको योगदान कर्ति पुऱ्याउने लक्ष्य – ६.५ प्रतिशत
- कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा ढितिय क्षेत्रको योगदान – १४.६ प्रतिशत
- राष्ट्रिय रोजगारीमा उद्योग क्षेत्रको योगदान – ८.१ प्रतिशत
- कर्ति उद्योग ग्राम पुऱ्याउने लक्ष्य – ३५१ वटा
- कर्ति औद्योगिक क्षेत्र पुऱ्याउने लक्ष्य – १५ वटा
- कर्ति विशेष आर्थिक क्षेत्र स्थापना गर्ने – ५ वटा

व्यापार

- वस्तु तथा सेवाहरूको खरिदविकी – व्यापार
- व्यापारको प्रकार – २ (आन्तरिक र बाह्य)
- देशभित्र गरिने व्यापार – आन्तरिक
- देशबाहिर गरिने व्यापार – बाह्य

- आयात भन्दा निर्यात बढी भएको अवस्था
- निर्यात भन्दा आयात बढी भएको अवस्था
- नेपाल कमोडिटिज एण्ड मेटल एक्सचेन्ज लिमिटेडको स्थापना
- विदेशबाट नेपाल भित्र कहै मालसामान भित्र्याउनु
- नेपालका सबैभन्दा बढी निकासी हुने देश
- नेपालले समुद्रपार व्यापारको लागि कुन देशका नाका प्रयोग
- नेपालको तयारी पोशाकको सबभन्दा ठूलो अन्तर्राष्ट्रिय बजार कुन देश
- आ.व. २०७८/७९ मा कुल व्यापारमा निर्यातको अंश
- आ.व. २०७८/७९ मा कुल व्यापारमा आयातको अंश
- CIP को पुरा रूप
- नेपाल भारत व्यापार एकीकृत रणनीति सार्वजनिक
- नेपाल भारतविच वाणिज्य सन्धि कहिले

- व्यापार बचत
- व्यापार घाटा
- वि.स. २०६४
- पैठारी
- भारत
- भारतका नाकाहरु
- अमेरिका
- १०.१ प्रतिशत
- ८९.९ प्रतिशत

- Commercially Important Person

- २०६७ असार १०
- २०६६ कार्तिक १०

नेपालमा थेरै आयात गरिने वस्तुहरु	नेपालबाट निकासी गरिने मुख्य वस्तुहरु	नेपालमा आयात गरिने प्रमुख देशहरु	नेपालबाट निकासी हुने देशहरु
१ इन्धन	१ सोयाबिन तेल	१ भारत	१ भारत
२ फलाम तथा स्टील	२ पाम तेल	२ चीन	२ अमेरिका
३ मेसिनरी	३ तयारी पोशाक	३ इण्डोनेशिया	३ जर्मनी
४ गाडीपुर्जा	४ उर्नी गलैचा	४ अर्जेन्टिना	४ बेलायत
५ खाद्यान्न	५ जुट	५ यू.ए.ई	५ फ्रान्स

विप्पा समझौता (Bilateral Investment promotion and protection agreement)

- ❖ सर्वप्रथम विप्पा समझौता गरेको देश - फ्रान्स
- ❖ हालसम्म विप्पा समझौता भएका देश - ६ वटा
- ❖ अन्तिम देश - भारत
- ❖ नेपाल र भारतबीच विप्पा समझौता - २०६८ कार्तिक ४
- ❖ नेपाल र भारतबीचको समझौतामा नेपालका तर्फबाट हस्ताक्षर - अनिल भा, उद्योगमन्त्री
- ❖ नेपाल र भारतबीचको समझौतामा भारतका तर्फबाट हस्ताक्षर - प्रणव मुखर्जी, वित्तमन्त्री
- ❖ विप्पा समझौता भएका देशहरु

क्र.स.	देशको नाम	समझौता भएको मिति (सन्)	क्र.स.	देशको नाम	समझौता भएको मिति (सन्)
१	फ्रान्स	१९८३ मे २	४	मौरिस	१९९९ अगस्ट ३
२	जर्मनी	१९८८ अक्टोबर २०	५	फिनल्याण्ड	२००९ फेब्रुअरी ३
३	बेलायत	१९९३ मार्च २	६	भारत	२०११ अक्टोबर २१

दोहोरो कर मुक्ति समझौता (Double Taxation Avoidance Agreements)

- नेपालसँग दोहोरो कर मुक्ति समझौता गर्ने ११ औं देश - बंगलादेश
- नेपाल र बंगलादेश बीच दोहोरो कर मुक्ति समझौता भएको मिति - २०७५ फागुन २१(२०१९ मार्च ५)
- उक्त समझौतामा नेपालका तर्फबाट हस्ताक्षर गर्ने व्यक्ति - लाल शंकर घिमिरे, राजस्व सचिव
- उक्त समझौतामा बंगलादेशका तर्फबाट हस्ताक्षर गर्ने व्यक्ति - मसर्फ हुसैन, राजस्व सचिव
- नेपालका हालसम्म कर्ति देश संग उक्त समझौता भएको - ११ देश
- बंगलादेशका लागि नेपाल यो समझौता हुने देश कर्ति औ - ३६ औं

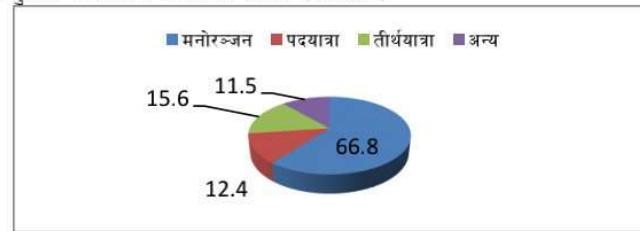
पर्यटन (Tourism)

- नेपालले अबलम्बन गरेको पर्यटन नीति - खुला र उदार पर्यटन नीति
- पहिलो अन्तर्राष्ट्र महिला पर्यटक - अनुसेह अन्सारी, अमेरिका
- नेपालको इतिहासमा पहिलो पर्यटक - समाट अशोक
- विश्वमा चिनाउने ब्राण्ड - Naturally Nepal, Once is not enough
- सहायक ब्राण्ड - Nepal really paradise
- send home a friend कुन योजनाको पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यनीति - १२ औं योजना
- नेपालको पहिलो गाँउ पर्यटन केन्द्र - स्याइजाको सिरुवारी
- सार्क राष्ट्रकै नमुना मानिने नेपालको गाँउ - घले गाँउ, लमजुङ
- हाल प्रचलित पर्यटन नीति - पर्यटन नीति २०६५
- नेपालमा सर्वप्रथम पर्यटन गुरुयोजना - सन् १९७२

पर्यटन सम्बन्धी वर्तमान तथ्याकृ

- तारे होटलको संख्या - १६२ वटा
- सन् २०२० मा नेपालमा बढी पर्यटक आउने पाँच मुलुक - भारत, अमेरिका, बेलायत, चीन र बंगलादेश
- पर्यटकहरूको सरदर बसाइ - १५.५ दिन
- प्रति पर्यटक खर्च प्रति दिन - ४८ अमेरिकी डलर

- सबैभन्दा बढी भ्रमण गरिने गन्तव्य
- सबैभन्दा धेरै पर्यटकले पदयात्रा गर्ने क्षेत्र
- कुल ग्राहकस्थ उत्पादनमा पर्यटन क्षेत्रको योगदान
- सबैभन्दा बढी पर्यटक के को लागि आउँछन्
- उद्देश्य अनुसार पर्यटकको आगमन संख्या (प्रतिशत)

- लुम्बिनी
- अन्नपुर्ण संरक्षण क्षेत्र
- २.७ प्रतिशत
- मनोरञ्जन (ना.सु. २०६९)

- पर्यटन परिपदको अध्यक्ष
- पर्यटकको पदयात्रा अनुमतिपत्र जारी गर्ने निकाय
- हाइ अल्टच्युड स्पोर्ट ट्रेनिङ सेन्टरको स्थापना कहाँ
- भिजन २००५ को अवधारणा ल्याउने व्यक्ति
- प्रधानमन्त्री
- अध्यागमन विभाग
- दोलखा
- ताकासी मियाहारा, जापान

पर्यटन अभियानहरू

● नेपाल भ्रमण वर्ष	- सन् १९९९	● नेपाल पर्यटन वर्ष	- सन् २०११
● गन्तव्य नेपाल वर्ष	- सन् २००२-२००३	● नेपाल भ्रमण वर्ष	- सन् २०२०

पर्यटनसंग सम्बन्धित अन्य

● पर्यटन वर्ष २०११ को नारा	- पर्यटनका लाग संगसंग
● नेपालमा पर्यटक प्रहरीको व्यवस्था	- वि.स. २०३५
● सर्वप्रथम पर्यटन नीति लागु	- वि.स. २०५२
● पर्यटन बोर्डको स्थापना	- २०५५ पौष १६
● नेपालमा होमस्टेको औपचारिक सुरुवात	- २०६७ भाद्र १
● नेपाल पर्यटन दुरदृष्टि २०२० अनुसार कर्ति पर्यटक भित्र्याउने लक्ष्य	- २० लाख

सात प्रदेशमा छानोट भएका नया पर्यटकीय गन्तव्य

● प्रदेश नं. १	- सन्दुक्पुर, इलाम	● लुम्बिनी	- निरिलहवा, कपिलवस्तु
● मध्येस	- धनुपाथाम, धनुपा	● कर्णाली प्रदेश	- रारा, मुगु
● बागमती	- कुलेखानी, मकवानपुर	● सुदूरपश्चिम	- भाद्रागाउँ, कैलाली
● गण्डकी प्रदेश	- पञ्चासे, कास्की		

Visit Nepal 2020

⇒ नारा	- Lifetime of a Experience (जीवनकालका अनुभव)
⇒ मस्कट	- हिममानव यति
⇒ मस्कटका डिजाइनर	- आडार्छिरिड शेर्पा
⇒ लोगो बनाउने	- उद्घव रिमाल
⇒ राष्ट्रिय कार्यक्रम संयोजक	- सुरज वैद्य
⇒ सफ्ट लन्चिङ भएको	- २०७५ चैत्र ३०
⇒ मनाउने निर्णय	- २०७४ श्रावण २९
⇒ कर्ति पर्यटक भित्र्याउने लक्ष्य	- २० लाख
⇒ गित सार्वजनिक	- २०७६ पौष ८
⇒ गितका गायक	- राजेशपाथल राई
⇒ गितका गायिका	- वैसालि लामा
⇒ गितका शब्दका रचनाकार	- स्वप्निल वराल
⇒ गितका संर्गीतकार	- बादल लिम्बू
⇒ गितको भाषा	- English
	⇒ गितको बोल - Welcome to Nepal
	⇒ उद्घाटन मिति - २०७६ पौष १६
	⇒ उद्घाटन गर्ने व्यक्ति - राष्ट्रपति
	⇒ विद्यादेवी भण्डारी
	⇒ लोगोमा राखिएका हिमालहरू - माछापुच्छे र सगरमाथा
	⇒ लोगो सार्वजनिक - २०७५ जेठ २५
	⇒ ब्राण्डड सहितको लोगो सार्वजनिक - २०७६ असार १३
	⇒ लोगोमा प्रयोग गरिएको मुख्य रड - पहेलो र रातो
	⇒ लोगोमा प्रयोग गरिएका रडहरू - ४
	⇒ युरोपको कुन देशबाट प्रचार सुन - इटाली

१५ औ योजनामा पर्यटन

● विदेशी पर्यटकको आगमन संख्या कोति पुऱ्याउने लक्ष्य	- ३५ लाख
● पर्यटकको सरदर बसाइ कोति पुऱ्याउने लक्ष्य	- १५ दिन
● विदेशी पर्यटकको औपस दैनिक खर्च कोति पुऱ्याउने लक्ष्य	- १०० अमेरिकी डलर
● प्रत्यक्ष रोजगारीका अवसर सिर्जना कोति पुऱ्याउने लक्ष्य	- ९९ हजार
● कुल ग्राहकस्थ उत्पादनमा पर्यटन क्षेत्रको योगदान कोति पुऱ्याउने लक्ष्य	- १० प्रतिशत

त्रिभुवन राजपथ

● लम्बाई	- १८९ कि.मि.	● स्थापना	- वि.स. २०१३

- ३ सहयोग – भारत
 ३ सवैभन्दा अखो भाग – सिम भञ्ज्याड
- ३ मलम्चा खानपानो आयाजना – २७.५ कि.मि.
 ३ भेरी बबई डाइभसन – १२.२ कि.मि.
 ३ काठमाडौं हेटोडा जोडने – ३.५ कि.मि.
 ३ नौविसे नागदुंगा – २.७ कि.मि.

- ३ उपनाम – वाइरोड
 ३ सवैभन्दा पुरानो राजमार्ग – त्रिभुवन राजपथ
- ३ टाखा छहर – ४.२ कि.मि.
 ३ कलंकी सरकारको सहयोग) – ०.८ कि.मि. (चीन

नेपालका केही सुरुदमार्ग र तीनको लम्बाइ

३ मलम्चा खानपानो आयाजना – २७.५ कि.मि.	३ टाखा छहर – ४.२ कि.मि.
३ भेरी बबई डाइभसन – १२.२ कि.मि.	३ कलंकी सरकारको सहयोग) – ०.८ कि.मि. (चीन
३ काठमाडौं हेटोडा जोडने – ३.५ कि.मि.	
३ नौविसे नागदुंगा – २.७ कि.मि.	

नेपालका प्रमुख राजमार्ग तथा रेलमार्ग

क्र.स.	राजमार्ग तथा रेलमार्गको नाम	जोड्ने स्थान	दुरी (कि.मि)	निमोणमा सहयोग
1.	काठमाडौं चक्रपथ		२७.२	चीन
2.	जनकपुर-जयनगर रेलमार्ग	जनकपुर-जयनगर	५१	भारत
3.	ट्र्ली बस	त्रिपुरेश्वर-सुर्यविनायक	१३	चीन
4.	मनकामना केवलकार	कुरिनटार-मनकामना	२.८	नीजि क्षेत्र
5.	महेन्द्र राजमार्ग	पूर्व पश्चिम	१०२७.६७	
6.	त्रिभुवन राजपथ	सिरासिया - त्रिपुरेश्वर	१८९	भारत
7.	सिद्धार्थ	सुनौली - पोखरा	१८९	
8.	अरनिको	काठमाडौं-मितेरीसाँखु	११३	
9.	पृथ्वी	नौविसे - पोखरा	१७३	
10.	मदन भण्डारी	धरान-धनकुटा	५२	
11.	पासाडल्हामु मार्ग	काठमाडौं-धुन्चे	११७	
12.	पुष्पलाल	लामोसाँखु - रामेछाप	१३०	
13.	टंकप्रसाद आचार्य	सुनवल-परासी	९	
14.	भीमदत पत्त मार्ग	धनगढी-डडेलधुरा	१३५	
15.	जयपृथ्वी बहादुर सिंह	खोइपे-बझाड	११०	
16.	कर्णाली	बांगेसिमल-जुम्ला	२३२	
17.	मथ्यपहाडी लोकमार्ग	च्याडथापु-झुलाघाट	१७७६	
18.	बाहिरी चक्रपथ		७२	
19.	फाष्ट ट्रयाक	काठमाडौं-तराई	७६	
20.	महाकाली राजमार्ग	मोहनापुल-दार्चुला	३४५	
21.	राप्ती	अमेलिया-मुसिकोट	१९६	
22.	कोशी	रानी-हिले	१११	
23.	सगरमाथा	कदमाह-सोलु सल्लेरी	२६५	
24.	हुलाकी राजमार्ग	पूर्व - पश्चिम	१७९.२	
25.	रत्न मार्ग	नेपालगञ्ज-सुखेत	११३	

नेपालका राजमार्ग र तीनका राष्ट्रिय कोड

क्र.स.	राजमार्गको नाम	लम्बाइ	जोड्ने स्थान	कोड
१	महेन्द्र राजमार्ग	१०२७.६७	भापा - कंचनपुर	H 01
२	त्रिभुवन राजपथ	१८९	बीरसंज - काठमाडौं	H 02
३	अरनिको राजमार्ग	११३	काठमाडौं - कोदारी	H 03
४	पृथ्वी राजमार्ग	१७६	नौविसे - पोखरा	H 04
५	नारायणगढ मुसिलन	३६	नारायणगढ - मुसिलन	H 05
६	वि.पि.राजमार्ग	१५८	धुलिखेल - बर्दिवास	H 06
७	मंची राजमार्ग	३५२	भापा - ताप्लेजुङ	H 07
८	कोशी राजमार्ग	१११	रानी - हिले	H 08
९	सगरमाथा राजमार्ग	२६५	कदमाह - सल्लेरी	H 09
१०	सिद्धार्थ राजमार्ग	१८९.२२	सुनौली - पोखरा	H 10
११	राप्ती	१९६	अमेलिया - मुसिकोट	H 11
१२	रत्न	९१	कोहलपुर - सुखेत	H 12
१३	कर्णाली राजमार्ग	२३२	बांगेसिमल - जुम्ला	H 13
१४	महाकाली राजमार्ग	३४५	मोहनापुल - दार्चुला	H 14
१५	सेती राजमार्ग	६४	स्याउले बजार - समुवागढ	H 15

नागरिक उड्डयन

नेपालमा हवाइ इतिहासमा सर्वप्रथम

- हवाइजहाज अवतरण
- हवाइ दुर्घटना
- वोइड (जेट) विमान उत्तिएको
- विमान अपहरण (विराटनगर-काठमाडौं)
- निजी क्षेत्रमा स्थापित विमानसेवा
- हवाइ सम्झौता भएको देश

नागरिक उड्डयन सम्बन्धी अन्य

- नेपाल एअरवेज द्वारा उडान सुरु
- निजी विमान कम्पनीलाई अन्तर्राष्ट्रिय उडान गर्ने अनुमति
- भैरहवा विमानस्थलको नाम परिवर्तन गरि गौतम बुद्ध विमानस्थल नामाकरण
- यति एअरलाइन्सद्वारा आन्तरिक उडान सुरु
- बी बी एअरवेजद्वारा उडान सुरु
- नेपाल वायुसेवा निगमले सर्वप्रथम आफ्नो उडान सिमरावाट काठमाडौं
- कतार एअरवेजद्वारा नेपालमा उडान सुरु
- अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन दिवस
- त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको अन्तर्राष्ट्रिय कोड
- त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको राष्ट्रिय कोड
- नेपालको सबैभन्दा होचो विमानस्थल
- नेपालमा सबैभन्दा धेरै विमानस्थल भएको जिल्ला
- हवाई सम्झौता भएको अन्तिम देश
- धेरै विमानस्थल भएको जिल्ला
- नेपालको साँधुरो विमानस्थल

- २००६ बैशाख ११
- २०१७ कार्तिक २० (भैरहवा विमानस्थल)
- २०२३ फागुन २५
- २०२० जेठ २४
- नेपाल एयरवेज
- भारत
- २०४९ जेठ ४
- २०५३ कार्तिक २२
- २०५५ पौष ८
- २०६४ माघ ६
- २०६९ भद्रौ २८
- १९५८ जुलाई ४
- सन् १९९६
- डिसेम्बर ७
- VNKT
- KTM
- विराटनगर
- सोलुखुम्बु
- अष्टेलिया (२०१९ सेप्टेम्बर ३०)
- सोलुखुम्बु
- जिरी

आर्थिक सर्वेक्षण २०७८ / ७८ मा नागरिक उड्डयन

अन्तर्राष्ट्रिय उडान भर्ने नेपाली वायुसेवाको संख्या	३
नेपालमा उडान भर्ने अन्तर्राष्ट्रिय वायुसेवाको संख्या	२२
द्विपक्षीय हवाई सम्झौता भएका देश	४१
आन्तरिक उडान भर्ने वायुसेवाको संख्या	२०
अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको संख्या	१
साहसिक र मनोरञ्जनात्मक उडान गर्ने कम्पनीको संख्या	८०
जम्मा विमानस्थलको संख्या	५३
सबै मौसममा संचालन हुने विमानस्थल	३७
संचालनमा रहेका विमानस्थल	३२
दुईतर्फ हवाई सिट संख्या	८० लाख

यातायातसंग सम्बन्धित अन्य जानकारी

- नेपालमा रेलवे सेवाको संचालन – वि.स. १९९३
- ट्रली बस सेवा संचालन – वि.स. २०१३
- ट्रली बस सेवा पुर्ण रूपमा बन्द कहिले – वि.स. २०६८
- सवारीचालक अनुमतिप्रमा स्मार्टकार्डको व्यवस्था – २०७२ मंसिर १४
- ट्रली बस कुन देशको सहयोगमा – चीन
- गौतमबुद्ध विमानस्थल क्यालिब्रेसन फ्लाइट सुरु – २०७८ फागुन ६

नेपाल टेलिभिजन

- स्थापना – २०४१ माघ १७
- नियमित प्रसारण सुरु – २०४२ श्रावण २९
- भु उपग्रहाट प्रसारण – २०५८ असार २०
- एन टिभि २ मार्फत सहप्रसारण – वि.स. २०६०
- संस्कृत भाषामा समाचार प्रसारण सुरु – २०७५ असोज ६
- कान्तिपुर र इमेज टेलिभिजनद्वारा प्रसारण सुरु – २०६० असार २९

गोरखापत्र

○ प्रथमपटक प्रकाशित	– १९५८ बैशाख २४	○ रंगीनरूपमा प्रकाशन	– २०५९ असार १
○ पहिलो विशेषाङ्क	– १९९८ भाद्र १७	○ बहुभाषामा प्रकाशन	– २०६४ असोज १
○ हप्तामा २ पटक	– २००२ असोज २९	○ हालसम्म कति भाषामा प्रकाशित	– ३९ भाषा
○ हप्तामा तीनपटक	– २००३ पुष ८	○ अन्तिम भाषा	– अछामी
○ दैनिक रूपमा प्रकाशन	– २०१७ फागुन ७	○ प्रादेशिक प्रकाशन सुरु	– २०७६ असोज ३
○ शनिवारिय पृष्ठाङ्क प्रकाशन	– २०२० श्रावण ४		

नेपालमा हुलाक सेवा

- ⇒ हुलाक सेवाको संचालन - वि.स. १८७५
- ⇒ हुलाक संग्रहालयको स्थापना - वि.स. २०२६
- ⇒ विश्वको पहिलो हुलाक टिकट - पेन्नी ब्ल्याक (बेलायत)
- ⇒ चिठ्ठीमा टिकट टाँस्ने चलन - बेलायत

- ⇒ विश्व हुलाक दिवस - अक्टोबर ९
- ⇒ नेपालको हुलाक संग्रहालय - राष्ट्रिय संग्रहालय छाउनी
- ⇒ छाउनी संग्रहालयको स्थापना कहिले - वि.स. २०२१

विभिन्न सामाजिक संजाल र तीनको स्थापना तथा संस्थापक

क्र.स.	संजालको नाम	स्थापना मिति (सन्)	संस्थापक
1.	गुगल	१९९८ सेप्टेम्बर ४	ल्यारी पेज र सर्गे ब्रिन
2.	फेसबुक	२००४ फेब्रुअरी ४	मार्क जुकरबर्ग
3.	याहू	१९९५ मार्च २	डेमिड फिलो र जेरी याङ्ग
4.	टिवटर	२००६ मार्च	ज्याक डोर्से र डिक कोस्टोलो
5.	इन्टरनेट		टिम बर्नर लि
6.	इमेल	१९६०	शिव अर्यादुर्गाइ
7.	विकिपेडिया	२००१ जनवरी १५	जिम्मी बेल
8.	भाइवर	२०१०	ताल्मोन मार्को

- ⇒ टेलिफोन सेवाको सुरुवात - वि.स. १९७०
- ⇒ दुरसंचार संस्थानको स्थापना - २०३२ असार १
- ⇒ नेपालमा सेलुलर मोबाइल फोनको सुरुवात - २०५६ बैशाख १
- ⇒ प्रिपेड मोबाइल फोन सेवाको सुरुवात - २०६० भाद्र ६
- ⇒ दुरसंचार संस्थान दुरसंचार कम्पनीमा परिणत - २०६१ बैशाख १
- ⇒ सिडिएम सेवाको सुरुवात - २०६२
- ⇒ नेपाल टेलिकमद्वारा टेलेक्स र आकाशवाणी सेवा बन्द - २०६५ पौष १७
- ⇒ नेपालका सबै गा.वि.समा दुरसंचार सेवा पुगेको - २०६७ असार २९
- ⇒ नेपालमा ४ जि सुरुवात - २०२२ पौष १
- ⇒ द राइजिङ नेपालको स्थापना - वरुण शमशेर
- ⇒ द राइजिङ नेपालको प्रथम सम्पादक - मदन जनसेवा सिनेमा हल
- ⇒ नेपालमा सबैभन्दा पहिला निर्माण भएको सिनेमा हल - मुस्ताड
- ⇒ एक विद्यार्थी एक ल्यापटप कार्यक्रम नमुनाका रूपमा लागु भएको जिल्ला - बनेपा, काञ्चे
- ⇒ नेपालमा आइ टी पार्क कहाँ छ - वि.स. २०१८
- ⇒ राष्ट्रिय समाचार समितिको स्थापना - सगरमाथा संवाद समिति
- ⇒ राष्ट्रिय समाचार समितिको पुरानो नाम - सन् १९९४
- ⇒ नेपालमा इन्टरनेट सेवाको सुरुवात - मर्कन्टाइल
- ⇒ इन्टरनेट सेवा संचालन गर्ने पहिलो कम्पनी - १३७.१७ %
- ⇒ हाल नेपालमा टेलिफोनको घनत्व - वि.स. २००६
- ⇒ मोहन आकाशवाणीको सुरुवात - वि.स. १९०८
- ⇒ नेपालमा सर्वप्रथम छापाखानाको सुरुवात - IBM 1401, २०२६ को जनगणनामा प्रयोग
- ⇒ नेपालमा सर्वप्रथम प्रयोग गरिएको कम्प्युटर

शिक्षा

नेपालमा शिक्षासम्बन्धी पहिलो

- ⇒ व्यावसायिक शिक्षाको सुरुवात गर्ने - जयस्थिति मल्ल
- ⇒ राज्यका तरफाट छावनीका दिने प्रथाको सुरुवात गर्ने - पृथ्वीनारायण शाह
- ⇒ महिला शिक्षाको सुरुवात गर्ने प्रेरित गर्ने - गंगावाई, भारत
- ⇒ अंग्रेजी शिक्षक - गरुडवज राजा
- ⇒ शिक्षामन्त्री - नृपजंग राणा
- ⇒ विद्यालय - दरबार हाइ स्कुल
- ⇒ क्याम्पस - त्रिचन्द्र क्याम्पस (काठमाडौं)
- ⇒ काठमाडौं बाहिर खुलेको स्कुल - चन्द्र मिडिल स्कुल (वि.स. १९७२)
- ⇒ काठमाडौं बाहिर खुलेको क्याम्पस - ठाकुरराम क्याम्पस, पस्ता
- ⇒ त्रिभुवन विश्वविद्यालयका कुलपति - कान्ती राज्यलक्ष्मी देवी शाह
- ⇒ त्रिभुवन विश्वविद्यालयका उपकुलपति - सुवर्ण शमशेर
- ⇒ काठमाडौं विश्वविद्यालयका उपकुलपति - डा. सुरेशराज शर्मा
- ⇒ विद्युतीय पुस्तकालय - वासुदेव हुङ्गाना विद्युतीय पुस्तकालय
- ⇒ विद्युतीय पुस्तकालय - जुद्ध शमशेर

एस एल सी बोर्ड

- ⇒ संस्थापक - १९९० कार्तिक १६
- ⇒ स्थापना - नन्दराम उप्रेती
- ⇒ पहिलो परिक्षा नियन्त्रक - २ (दरबार हाइस्कुल र पाटन हाइस्कुल)
- ⇒ गठन हुँदा करिवटा हाइस्कुल संचालन - ३४ जना
- ⇒ गठन हुँदा फर्म भर्ने

- पहिलो एस एल सी दिने
- पहिलो एस एल सी परीक्षामा कर्तिजना विद्यार्थी उत्तीर्ण
- जम्मा पुर्णाङ्क
- उत्तीर्णाङ्क
- पहिलो बोर्डफस्ट
- पहिलो एस.एल.सी बोर्डफस्ट हुने महिला
- उपत्यका बाहिरको पहिलो एसएलसी परीक्षा केन्द्र

शिक्षासम्बन्धी अन्य

- वि.स. २००७ सालमा नेपालको साक्षरता कर्ति
- राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना २०२८ पहिलो वर्षमा कर्ति जिल्लामा लागु

नेपालको शिक्षा सम्बन्धी महत्वपूर्ण केही मितिहरू

- आयुनिक शिक्षाको सुरुवात
- दरवार स्कूलको स्थापना
- दरवार स्कूल सर्वसाधारणको लागि खुला
- त्रिचन्द्र कलेजको स्थापना
- त्रिभुवन चन्द्र कलेजमा विज्ञान विषयको पढाइ सुरु
- काठमाडौंको ढोकाटोलमा कन्या पाठशालाको स्थापना
- पहिलो टेक्निकल स्कूलको स्थापना
- सर्वप्रथम ओभरसियरको पढाइ
- नेपालमा एस एलसीको पुरक परीक्षा कहिले देखि सुरु
- काठमाडौंको पदमकन्या विद्याश्रम स्थापना
- प्रथम विश्व विद्यालय योजना कमिसनको गठन
- शिक्षा मन्त्रालयको स्थापना
- राष्ट्रिय शिक्षा योजना आयोगको गठन
- महाकवि लक्ष्मी प्रसाद देवकोटा नेपालको शिक्षामन्त्री कहिले
- पाठ्यक्रम विकास केन्द्रको स्थापना
- प्रारम्भिक शिक्षा निशुल्क गर्ने घोषणा
- प्राथमिक शिक्षामा पाठ्यपुस्तक निशुल्क गर्ने व्यवस्था कहिलेदेखि
- नेपालमा निजीस्तरमा क्याम्पस खोल्ने स्वीकृति कहिलेवाट
- प्राथमिक शिक्षा परियोजना कहिलेदेखि लागु
- दुर शिक्षा केन्द्रको स्थापना
- शिक्षासम्बन्धी उच्च स्तरीय कार्य समितिको गठन

नेपालका विभिन्न जनगणना र साक्षरता प्रतिशत

जनगणना वर्ष	साक्षरता (प्रतिशत)	जनगणना वर्ष	साक्षरता (प्रतिशत)
२०११	४.४	२०१८	८.९
२०५८	५४.१	२०६८	६५.९

नेपालका हाल रहेका १२ विश्वविद्यालयहरू

विश्वविद्यालयको नाम	स्थापना (वि.स.)	विश्वविद्यालयको नाम	स्थापना (वि.स.)
त्रिभुवन विश्वविद्यालय, काठमाडौं	२०१६	कृष्ण तथा बन विश्वविद्यालय, रामपुर	२०६७
नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय, दाढ	२०४३	मध्यपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय, सुखेत	२०६७
काठमाडौं विश्वविद्यालय, धुलिखेल	२०४८	सुदूरपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय, दिपायल	२०६७
पुर्वाञ्चल विश्वविद्यालय, विराटनगर	२०५०	नेपाल खुला विश्वविद्यालय, मानभवन	२०७३
पोखरा विश्वविद्यालय, पोखरा	२०५४	राजीव जनक विश्वविद्यालय, जनकपुर	२०७४
लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालय, लुम्बिनी	२०६१	गण्डकी	२०७६

साक्षर जिल्ला

- ५५ औं साक्षर जिल्ला
- नेपालको ४९ औं साक्षर जिल्ला
- पहिलो
- पुर्ण साक्षर पहिलो
- कृष्ण तथा बन विश्वविद्यालय, रामपुर (२०६७ असोज ४)
- वैतडी (२०७६ वैशाख ६)
- सिन्धुपाल्चोक (२०७१ असार २)
- ललितपुर (२०७१ असार ३)

१५ औयोजनाको लक्ष्य

- १५ वर्ष माथिको साक्षरता दर कर्ति पुऱ्याउने लक्ष्य
- युवा साक्षरता दर कर्ति पुऱ्याउने लक्ष्य
- आधारभुत तहमा खुद भर्नादर कर्ति पुऱ्याउने लक्ष्य
- माध्यमिक तहमा खुद भर्नादर कर्ति पुऱ्याउने लक्ष्य
- उच्च शिक्षामा कुल भर्नादर कर्ति पुऱ्याउने लक्ष्य
- प्रारम्भिक बालविकासमा खुद भर्नादर कर्ति पुऱ्याउने लक्ष्य

- १५ प्रतिशत
- ९९ प्रतिशत
- ९९ प्रतिशत
- ६५ प्रतिशत
- २२ प्रतिशत
- १०० प्रतिशत

- मातृभाषामा पठन पाठन हुने विद्यालय संख्या कर्ति वृद्धि
- आधारभूत तहमा महिला शिक्षको अनुपात कर्ति कायम गर्ने लक्ष्य
- विद्यार्थीको उपलब्धि परिक्षण कुन कुन कक्षामा गर्ने
- मार्यादिक शिक्षामा अध्ययन गर्ने मध्ये कर्ति प्रतिशत प्राविधिक धारमा पुऱ्याउने लक्ष्य

- २० प्रतिशत
- ५० प्रतिशत
- कक्षा ५, ६, १०, १२
- ३० प्रतिशत

स्वास्थ्य (Health)

- कुल गाहस्थ उत्पादनमा योगदान - १.९ प्रतिशत
- नेपाल क्षयरोग निवारण संस्थाको स्थापना - वि.स. २०१०
- औलो उन्मुलन संघको स्थापना - वि.स. २०१५
- राष्ट्रिय कुप्ल रोग नियन्त्रण संस्थाको स्थापना - वि.स. २०१६
- नेपाललाइ विफरमुक्त धोपणा - २०३४ वैशाख १
- भाडापसाला रोग नियन्त्रण कार्यक्रम पहिलोपटक - वि.स. २०४०
- सहिद गंगालाल हृदयरोग केन्द्रको स्थापना - २०५३ असार २६
- नेपालमा DOTS प्रविधिको सुरुवात - वि.स. २०५४
- नेपालमा पहिलो पटक सफल मृगोला प्रत्यारोपण - २०६५ श्रावण २४
- जापानीज इन्सेफलाइटिस रोगबाट प्रभावित क्षेत्र - मध्य तथा पश्चिम तराइ
- नेपाल सरकारद्वारा २० वर्ष स्वास्थ्य निर्ति कहिले ल्याएको - वि.स. २०५४ पौष ३
- नेपालमा पहिलोपटक राष्ट्रिय विधिविज्ञान प्रयोगशालामा मानव अवशेषवारे डि एन ए को परीक्षण कहिले गरियो - पाँचौ
- स्वास्थ्यसम्बन्धी कार्यक्रम कुन योजनादेखि - सन् १९६१
- नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय परिवार नियोजन संघको स्थापना - ९९
- १५ औं योजनामा आधारभूत खानेपानीमा पहुँच प्राप्त जनसंख्या कर्ति पुऱ्याउने लक्ष्य - ४०
- उच्च मध्यम स्तरको खानेपानी सुविधा पुरेको जनसंख्या - ११
- सरकारले कर्ति प्रकारका खोप निशुल्क उपलब्ध गराएको - (भक्तपुर, पर्सा, नवलपरासी र कैलाली)
- DOTS को सुरुवात भएका पहिलो जिल्लाहरु

विद्युत

- उर्जाको प्रमुख स्रोत - सुर्य
- उर्जालाई कुन एकाइमा नापिन्छ - वाट
- १ किलोवाट हुन कर्ति वाट चाहिन्छ - १००० वाट
- १ मेगावाट बराबर कर्ति किलोवाट - १००० किलोवाट
- नेपालमा उर्जा दिवस कहिले मनाइन्छ - जेठ ९
- नेपालको जलविद्युत उत्पादन संभावना कर्ति रहेको - ८३००० मे.वा.
- आर्थिक संभाव्यताका हिसावले कर्ति मेगावाट विद्युत उत्पादन हुन सक्ने - ४२००० मे.वा.
- नेपालमा सौर्य उर्जावाट कर्ति विद्युत उत्पादन संभावना रहेको - २६००० मे.वा.
- विद्युत मापन गर्ने सबैभन्दा सानो एकाइ - युनिट
- खोलामा सिधै टर्वाइन राखेर विजुली उत्पादन गर्ने प्रविधि - टोकार्डो प्रविधि
- वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रको स्थापना - २०५३ कार्तिक
- जलविद्युत तथा पानी निर्यात गरी आर्जन गरको विदेशी मुद्रा - white dollar

आर्थिक सरोक्षण (२०७८/७९) मा उर्जा

- विद्युतको पहुँच प्राप्त जनसंख्या - ९४ प्रतिशत
- विद्युत चुहावट - ९.९ प्रतिशत
- उर्जा खपतमा परम्परागत उर्जा - ६८.६ प्रतिशत, व्यापारिक २८.२ प्रतिशत, नवीकरणीय उर्जा ३. २ प्रतिशत
- वार्षिक कुल विद्युत खपत - ४०६३ गिगावाट
- कुल विद्युत उत्पादन - २२०५ मे.वा.

नेपालका जलविद्युत आयोजना

जलविद्युतको नाम	क्षमता (मे.वा.)	स्थान	उत्पादन वर्ष	सहयोग	कैफियत
कालीगण्डकी ५	१४४	स्याङ्गजा	सन् २००२	एडीवी	
मध्य मर्स्याङ्गदी	७०	लमजुङ	सन् २००८	एन इ ए	
मर्स्याङ्गदी	६९	तनहुँ	वि.स. २०४२	जर्मनी	
कुलेखानी १	६०	मकवानपुर	वि.स. २०२८	विश्व बैंक	
खिस्ती खोला	६०	दोलखा	सन् २०००	नीजी क्षेत्र	नीजि क्षेत्रबाट स्थापित पहिलो
भोटेकोसी	४५	सिन्धुपाल्चोक	सन् २००२	एडीवी	
कुलेखानी २	३२	मकवानपुर	वि.स. २०४२	जापान	
चिलिमे	२२.१	रसुवा	वि.स. २०६०	ने.वि.प्रा.	
त्रिशुली	२१	नुवाकोट	वि.स. २०२३	भारत, टर्की	
गण्डक	१५	नवलपरासी	वि.स. २०३६	भारत	
मोदीखोला	१४.८	पर्वत	सन् २०००	कोरिया	
देवीधाट	१४.१	नुवाकोट	सन् १९८३	भारत, टर्की	
झिमरुक	१२.३	प्युठान	वि.स. २०५२	बुट्टबल पा.क.	

सुनकोशी	१०.०५	सिन्धुपाल्चोक	वि.स. २०२९	चीन, टर्की	
पुवा खोला	६.२	इलाम	सन् १९९९	जापान	
आँधीखोला	५.१	स्याङ्जा	सन् १९८४	बटबल पा.क.	
पनौती	२.४	काग्ने	वि.स. २०२२	रुस	
पोखरा सेती	१.५	कास्की	वि.स. २०४२	चीन	
पोखरा	१.०८	कास्की	वि.स. २०२४	भारत	
तातोपानी १	१	म्यागदी	वि.स. २०४८	ओपेक/ एडिवी	
तातोपानी २	१	म्यागदी	वि.स. २०५१	आपेक/ एडिवी	
सुन्दरीजल	०.६४	काठमाडौं	वि.स. १९९२	नेपाल सरकार	नेपालको दोसो जलविद्युत
थामे	०.६	सोलुखुम्बु	सन् १९८७		विश्वको सबैभन्दा अग्लो स्थानमा रहेको
फर्पिंड	०.५	काठमाडौं	वि.स. १९६८	बेलायत	नेपालको पहिलो जलविद्युत

आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा सम्पन्न भएका जलविद्युत आयोजनाहरू

क्र.स.	आयोजनाको नाम	क्षमता (किलोवाट)	स्थान
१	तल्लो हेवा खोला	२२१००	पाँचथर
२	लोअर छोटे खोला	९९७	गोरखा
३	अपर मोर्दी	७०००	कास्की
४	इवा खोला	९९००	ताप्लेजुङ
५	अपर नौगाड गढ	८०००	दाचुला
६	काबेली वी१	२५०००	पाँचथर
७	जुलीगाड साना जलविद्युत आयोजना	९९६	बझाङ
८	पदम खोला	४८००	दैलेख
९	सुदी वी	६६००	लम्जुङ्ग, कास्की
१०	घलेम्दी खोला	५०००	म्यागदी
११	कुलेखानी तेसो	१४०००	मकवानपुर

विद्युतसंग सम्बन्धित राष्ट्रिय गैरतका आयोजनाहरू

क्र.स.	आयोजनाको नाम	क्षमता (मे.वा.)	स्थान
१	माथिल्लो तामाकोशी	४५६	दोलखा
२	बुर्दीगण्डकी	१२००	गोरखा
३	पश्चिम सेती	७५०	

१५ औ योजनामा उर्जा

- जलविद्युत जडान क्षमता – ७८ प्रतिशत
- जलविद्युत जडान क्षमता – ११२८ मे.वा.
- विद्युत प्रसारण लाइनको ६६ के.मि वा सो भन्दा माथिको कुल लम्बाइ ३९९० सर्किट कि.मि.
- ६३५ स्थानीय तहमा विद्युतीय पूर्वाधार पुगेको छ।
- प्रतिव्यक्ति विद्युत खपत उपभोग २४५ किलोवाट रहेको छ।
- विद्युत चुहावट – १५.३ प्रतिशत

अपेक्षित उपलब्धि

- जलविद्युत जडित क्षमता – ५००० मे.वा
- सबै स्थानीय तहमा र शत प्रतिशत जनसंख्यामा विद्युत खपत पुगेको हुने
- प्रतिव्यक्ति विद्युत खपत ७०० कि.वा
- उर्जा उपभोगमा नवीकरणीय उर्जाको अनुपात ७ वाट १२ प्रतिशत
- ६६ के.मि. तथा सो भन्दा माथिका प्रसारण लाइन ८००० सर्किट पुग्ने
- ३३ के.मि. प्रसारण लाइन ७३०० कि.मि.
- ११ के.मि प्रसारण लाइन ४३३५२ कि.मि.
- विद्युत चुहावट १२.३ प्रतिशत

विद्युत सम्बन्धी अन्य प्रश्नोत्तर

- विश्वको सबैभन्दा धैरै विद्युत उत्पादन गर्ने देश – चीन २२० गिगावाट
- विश्वमा सबैभन्दा धैरै विद्युत खपत गर्ने देश – अमेरिका
- विश्वको पहिलो जलविद्युत आयोजना – भोलकान स्टिट प्लान्ट, अमेरिका १२.५ किलोवाट (सन् १७७८)
- विश्वको सबैभन्दा ठूलो आयोजना – थी गर्जे (२२५०० मे.वा. सन् १९९४ देखि २००८ मा याङ्गमे २६ अर्ब खर्च)
- नेपाल सरकारले २० वर्षे विद्युत कार्ययोजना सार्वजनिक – २०६७ असार ३०

सफलताको शुभकामना

- ❖ प्रधानन्यायाधीशको पदावधि कति वर्षको हुन्छ ? - ६ वट
- ❖ प्रधानन्यायाधीश र सर्वोच्च अदालतका अन्य न्यायाधीश कति वर्षको उमेर नपुगेसम्म आफ्नो पदमा बहाल रहन्छन् ? - ६५ वर्ष
- ❖ संघीय संसदको प्रतिनिधिसभामा समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली बमोजिम निर्वाचन कति जना सदस्य रहने व्यवस्था छ ? - ११०
- ❖ प्रतिनिधिसभा सदस्यको निर्वाचनमा मतदाता हुन कति वर्ष उमेर पूरा भएको हुनुपर्छ ? - १५ वर्ष
- ❖ विधेयक प्रमाणिकरणका लागि राष्ट्रपति समक्ष पेश भएमा राष्ट्रपतिले कति दिन भित्रमा प्रमाणिकरण गर्नुपर्दछ ? - १५ दिन भित्रपा
- ❖ प्रतिनिधिसभा सदस्यले सम्बन्धित सदनलाई सूचना नदिई कति वय बैठकमा अनुपस्थित भएमा निजको पद रिक्त भएको मानिन्छ ? - १० वट
- ❖ नेपाल सरकारको आम्दानी बाँधिएको कोषलाई के भनिन्छ ? - संघीय सञ्चित कोष
- ❖ राष्ट्रपतिले को समक्ष आफ्नो पद तथा गोपनीयताको शापथ लिन्छन् ? - प्रधानन्यायाधीश
- ❖ नेपालको कार्यकारी अधिकार कसमा निहित रहेको छ ? - मन्त्रिपरिषद
- ❖ नेपालको राष्ट्रपति हुन कति वर्ष उमेर पूरा भएको हुनुपर्छ ? - ४५ वर्ष
- ❖ नेपालको संविधान अनुसार प्रत्येक वर्ष अर्थमन्त्रीले राजश्व र व्ययको अनुमान (बजेट) हुन दिन संसदमा पेश गर्नु पर्छ ? - जेठ १५
- ❖ स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ कहिलेदेखि लागू भएको हो ? - वि.सं. २०५६ वैशाख १६
- ❖ नेपालको संविधानको कुन धारामा नागरिकका कर्तव्य सम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ ? - धारा ४८
- ❖ सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमाबली, २०६३ अनुसार केन्द्रीय अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिको संयोजक को हुन्छ ? - मुख्य सचिव
- ❖ सुशासन (व्यवस्था तथा सञ्चालन) ऐन २०६४ कहिलेदेखि लागू भएको हो ? - २०६४ सालमा माघ ३
- ❖ प्रत्येक प्रदेशमा नेपाल सरकारको प्रतिनिधिको रूपमा रहने प्रदेश प्रमुखको पदमा नियुक्त हुन कति वर्ष उमेर पूरा भएको हुनुपर्छ ? - ४५
- ❖ प्रदेश सभाको कार्यकाल कति वर्षको हुन्छ ? - ५ वर्ष
- ❖ नेपालका निजामती कर्मचारीलाई ड्रेसकोडको व्यवस्था कहिलेदेखि भएको ? - २०६६ साल भाद्र १

आर्थिक अवस्था

नेपालमा हाल निम्न बमोजिम ११ वटा औद्योगिक क्षेत्रहरू रहेका छन्:

क्र.सं.	औद्योगिक क्षेत्र	स्थापना
१.	बालाजु औद्योगिक क्षेत्र	वि.सं. २०१६
२.	हेट्टौंडा औद्योगिक क्षेत्र	वि.सं. २०२०
३.	पाटन औद्योगिक क्षेत्र	वि.सं. २०२०
४.	धरान औद्योगिक क्षेत्र	वि.सं. २०२९
५.	नेपालगञ्ज औद्योगिक क्षेत्र	वि.सं. २०३०
६.	पोखरा औद्योगिक क्षेत्र	वि.सं. २०३१
७.	बुटवल औद्योगिक क्षेत्र	वि.सं. २०३२
८.	भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्र	वि.सं. २०३५

९.	वीरेन्द्रनगर औद्योगिक क्षेत्र	वि.सं. २०३८
१०.	धनकुटा औद्योगिक क्षेत्र	वि.सं. २०४१
११.	राजविराज औद्योगिक क्षेत्र	वि.सं. २०४४

उद्योगसम्बन्धी प्रश्नोत्तर

- ❖ सर्वप्रथम निजिकरण कुन देशबाट सुरु भएको मानिन्छ ? - बेलायत
- ❖ निजीकरण सम्बन्धी अवधारणा विकास गर्ने व्यक्ति को हुन् ? - पिटर डकर
- ❖ नेपालमा उद्योगका संस्थापक कसलाई मानिन्छ ? - श्री ३ जुङ्ग शम्शेर
- ❖ नेपालको सबैभन्दा दूलो औद्योगिक क्षेत्र कुन हो ? - हेटौडा औद्योगिक क्षेत्र (२८२९ रोपनी)
- ❖ नेपालका सार्वजनिक संस्थानलाई कति भागमा विभाजन गरिएको छ ? - ६ भाग
- ❖ नेपालमा सर्वप्रथम राष्ट्रिय औद्योगिक नीतिको घोषणा कहिले गरियो ? - वि.सं. २०१७
- ❖ नेपालमा सबैभन्दा पहिले खोलिएको उद्योग कुन हो ? - विराटनगर जुटिमिल
- ❖ नेपालमा हाल कतिवटा औद्योगिक क्षेत्र रहेका छन् ? - ११ वटा
- ❖ औद्योगिक पर्यटन बोर्डको अध्यक्ष को हुने व्यवस्था छ ? - उद्योगमन्त्री वा राज्यमन्त्री
- ❖ नेपालले आ.व. २०६९/७० (२०१२/१३) लाई आर्थिक रूपमा कुन वर्षको रूपमा मनायो ? - लगानी वर्ष
- ❖ औद्योगिक नीति, २०६७ कहिले जारी भएको थियो ? - २०६७ जेठ २ गते
- ❖ No work no payकुन नीतिसँग सम्बन्धित छ ? - औद्योगिक नीति
- ❖ औद्योगिक विकास निगमको स्थापना कहिले भयो ? - वि.सं. २०१६
- ❖ SEZको पूर्ण रूप के हों ? - Special Economic Zone
- ❖ उत्पादन र प्रकृतिको आधारमा उद्योगलाई कति भागमा वर्गीकरण गरिएको छ ? - ९ भागमा
- ❖ लगानी र सम्पत्तिको आधारमा उद्योगलाई कति प्रकारमा वर्गीकरण गरिएको छ ? - ५ प्रकारमा

औद्योगिक नीति, २०६७ अनुसार लगानी तथा प्रकृतिको आधारमा उद्योगलाई ५ प्रकारमा निम्नानुसार वर्गीकरण गरिएको छ :

उद्योग विशेषता

- लघु उद्यम - घरजग्गा बाहेक बढीमा २ लाखसम्म स्थिर पूँजी लगानी भएको
- उद्यमीसमेत ९ जनासम्म कामदार भएको
- वार्षिक आर्थिक कारोबार रु. २० लाखभन्दा कम रहेको
- इन्जिन उपकरणहरूको जम्मा क्षमता १० किलोवाटभन्दा कम भएको
- परम्परागत - परम्परागत सीप र प्रविधि प्रयोग हुने उद्योग तथा अन्य
- स्थानीय कच्चा पदार्थ तथा प्रविधि र उपकरण घरेलु उद्योग प्रयोग गर्ने उद्योग
- देशको कला र संस्कृतिसँग सम्बद्ध उद्योग
- इन्जिन उपकरणहरूको जम्मा क्षमता १० किलोवाटभन्दा कम भएको
- साना उद्योग - स्थिर पूँजी रु. ५ करोडसम्म भएका उद्योग
- मफौला उद्योग - स्थिर पूँजी रु. ५ करोडभन्दा बढी र रु. १५ करोडसम्म भएका उद्योग
- दूला उद्योग - स्थिर पूँजी रु. १५ करोडभन्दा बढी भएका उद्योग
- ❖ हाल नेपालमा कति वटा औद्योगिक क्षेत्रहरू रहेका छन् ? - ११ वटा (बालाजु, हेटौडा, पाटन, नेपालगञ्ज, धरान, पोखरा, बुटवल, भक्तपुर, वीरेन्द्रनगर, धनकुटा र गजेन्द्र नारायण सिंह औद्योगिक क्षेत्र)

- ❖ औद्योगिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम अन्तर्गत देशका कति स्थानमा आर्थिक क्षेत्र विकास गर्ने निर्णय गरिएको छ ? - १० स्थानमा
- ❖ औद्योगिक नीति, २०६७ मा प्राथमिकता प्राप्त उद्योगको सूचीलाई प्रत्येक कति अवधिमा पुनरावलोकन गरिने भए - प्रत्येक ५ वर्षमा
- ❖ नेपालको सबैभन्दा दूलो औद्योगिक क्षेत्र कुन हो ? - बालाजु औद्योगिक क्षेत्र
- ❖ घरेलु उद्योग संचालन भएको कति समयभित्र दर्ता गराउनु पर्छ ? - छ महिना भित्र
- ❖ औद्योगिक प्रवर्द्धन बोर्डको अध्यक्ष को हुन्छ ? - उद्योग मन्त्री वा उद्योग राज्यमन्त्री
- ❖ नेपालमा पर्यटन दिवस कहिले मनाइन्छ ? - सेप्टेम्बर २०
- ❖ नेपालमा सर्वप्रथम राष्ट्रिय औद्योगिक नीतिको घोषणा कहिले भयो ? - वि.स. २०७०
- ❖ नेपालमा रुग्ण उद्योगसम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम कहिलेदेखि कार्यान्वयनमा ल्याएको हो ? - आ.व. २०५८/०५९

व्यापारसम्बन्धी प्रश्नोत्तर

नेपालले हालसम्म विष्या सम्झौता गरेका देशहरू:

१. फ्रान्स	- २ मे १९८३	
२. जर्मनी	- २० अक्टोबर १९८६	
३. बेलायत	- २ मार्च १९९३	
४. मौरिसस	- ३ अगष्ट १९९९	
५. फिनल्याण्ड	- ३ फ्रेबुअरी २००६	
६. भारत	- २१ अक्टोबर २०११	
- ❖ नेपालले विश्व व्यापार संगठन WTO को सदस्य कहिले भएको हो ? - सन् २००४ अप्रिल २३
 - ❖ नेपालका सामानहरू सबैभन्दा बढी निकासी हुने देश कुन हो ? - भारत
 - ❖ नेपाल WTO को सदस्यता प्राप्त गर्ने कति औँ राष्ट्र हो ? - १४७ जाँ
 - ❖ नेपाली तयारी पोशाकको सबभन्दा दूलो अन्तर्राष्ट्रिय बजार कुन हो ? - अमेरिका
 - ❖ नेपाल भारत वाणिज्य सन्धि कहिले भएको हो ? - वि.स. २०६६ कार्तिक १०
 - ❖ प्राचीनकालमा व्यापारिक वस्तीलाई के भनिन्थ्यो ? - द्राङ
 - ❖ प्राचीनकालमा व्यापारीहरूको नेतालाई के भनिन्थ्यो ? - सार्थकाह
 - ❖ वाणिज्य क्षेत्रमा हाल नेपालले करतो नीति अवलम्बन गरेको छ ? - व्यापार उदारीकरण
 - ❖ उपभोक्तालाई ठागे उद्देश्यले व्यापारीहरूले बनाउने गठबन्धनलाई के भनिन्छ ? - Cartel
 - ❖ नेपालमा सबैभन्दा धेरैजनालाई रोजगारी प्रदानगर्ने औद्योगिक क्षेत्र कुनहो ? - बालाजु औद्योगिक क्षेत्र (हाल बन्द रहेको)
 - ❖ निकासी व्यापार वृद्धि गर्न कहिलेदेखि नेपालमा द्वय विनियम दर प्रणाली लागू गरिएको हो ? - वि.स. २०३४
 - ❖ नेपाल विश्व व्यापार सङ्गठनको सदस्य कहिले भयो ? - वि.स. २०६१ कैशाख ११ (अप्रिल २३, २००१)
 - ❖ हाल नेपालमा कार्यान्वयनमा रहेको वाणिज्य नीति कुन हो ? - वाणिज्य नीति २०६५
 - ❖ नेपालमा वाणिज्य तथा व्यापारको क्षेत्रको विकास, विस्तार र प्रवर्द्धन कार्यको लागि गठन गरिएको निकाय कुन हो ? - व्यापार प्रवर्द्धन केन्द्र
 - ❖ हाल नेपालले करता सामानहरूको नियातमा जोड दिई आएको छ ? - कम तौल र मूल्यवान सामान

पर्यटनसम्बन्धी प्रश्नोत्तर

प्रदेशका पर्यटकीय गन्तव्य

- प्रदेश नं. १ - सन्दकपुर, इलाम
 प्रदेश नं. २ - धनुषाधाम, धनुषा
 प्रदेश नं. ३ - कुलेखानी, मकवानपुर
 प्रदेश नं. ४ - पञ्चासे, कास्की
 प्रदेश नं. ५ - निर्गिलहवा, कपिलवस्तु
 प्रदेश नं. ६ - रारा, मुगु
 प्रदेश नं. ७ - भादगाडँ, कैलाली
- ❖ नेपालमा कहिलेदेखिएपर्यटक प्रहरीको व्यवस्था गर्न थालिएको हो ? - वि.स. २०३५
 - ❖ नेपालमा औपचारिक रूपमा कहिलेदेखि होमस्टेको सुरुवात भएको हो ? - वि.स. २०६७ भाद्र १
 - ❖ नेपालमा युद्ध पर्यटनका लागि विकास गर्न थालिएको स्थान कुन हो ? - थबाड़, रोल्पा
 - ❖ अन्तर्राष्ट्रीय पर्वतीय संग्रहालय कहाँ रहेको छ ? - पोखरा, कास्की
 - ❖ विश्व पर्यटन दिवस कहिले मनाइन्छ ? - २७ सेप्टेम्बर
 - ❖ विश्वमा सबैभन्दा बढी पर्यटक पुग्ने मुलुक कुन हो ? - फ्रान्स
 - ❖ पर्यटकीय गन्तव्य तथा यात्रासम्बन्धी अध्ययन गर्ने बेलायती संस्था रफ गाइडसका अनुसार सन् २०१६ मा छुम्नै पर्ने देशको सूचीको पहिलो नम्बरमा कुन देश परेको छ ? - नेपाल
 - ❖ नेपालमा सर्वप्रथम पर्यटन गुरुयोजना कहिले तयार गरिएको हो ? - सन् १९७२
 - ❖ नेपालमा पर्यटन मन्त्रालयको स्थापना कहिले गरिएको हो ? - वि.स. २०३३ फागुन १२
 - ❖ पर्यटन परिषद्को अध्यक्ष को हुने व्यवस्था छ ? - प्रधानमन्त्री
 - ❖ नेपालमा सबैभन्दा बढी पर्यटक कुन उद्देश्यले आउछन् ? - मनोरञ्जन
 - ❖ नेपालमा पर्यटन नीति कहिले लागू गरियो ? - वि.स. २०५२
 - ❖ सरकारले सन् २०११ लाई कुन वर्षका रूपमा मनायो ? - नेपाल पर्यटन वर्ष
 - ❖ पर्यटन वर्ष २०११ को नारा के रहेको छ ? - पर्यटनका लागि सँगसँगै
 - ❖ पर्यटनको क्षेत्रमा नेपालले सन् २०१२ लाई कुन वर्षको रूपमा मनायो ? - लुम्बिनी भ्रमण वर्ष
 - ❖ पर्यटन मन्त्रालयको स्थापना कहिले भएको हो ? - वि.स. २०३३ फागुन १२ गते
 - ❖ नेपालमा आउने पर्यटकको संख्याको आधारमा एसिया महादेश प्रथम स्थानमा पर्छ भने दोस्रो स्थानमा कुन महादेश पर्छ ? - पश्चिम यूरोप
 - ❖ नेपाल आउने पर्यटकहरूमध्ये सबैभन्दा बढी पर्यटक कुन देशबाट आउँछन् ? - भारत (करोब २०८)
 - ❖ हाल नेपालले हवाई सेवा सम्झौता गरेका देशको संख्या कति रहेको छ ? - ३८
 - ❖ पर्यटन क्षेत्रमा हाल कतिजनाले प्रत्यक्ष रोजगारी प्राप्त गरेको अनुमान छ ? - १,२०,००० जना
 - ❖ नेपालमा पर्यटन परिषद्को अध्यक्ष को रहन्छ ? - प्रधानमन्त्री
 - ❖ सर्वप्रथम पर्यटन गुरुयोजना कहिले तयार गरिएको थियो ? - सन् १९७२
 - ❖ नेपाल गन्तव्य वर्ष कहिले मनाइयो ? - सन् २००२- २००३
 - ❖ सगरमाथा स्वर्ण महोत्सवको आयोजना कहिले गरियो ? - सन् २००३

- ❖ विश्व पर्यटन दिवस कहिले मनाइन्छ ? - सेटेक्चर २७
- ❖ व्यवस्थित पर्यटकीय केन्द्रका रूपमा विकास गर्ने उद्देश्यका साथ ठमेललाई कहिलेदेखि सवारी साधन मुक्त क्षेत्र घोषणा गरिएको छ ? - वि.सं. २०७४ कार्तिक ५
- ❖ विश्व पर्यटन दिवस २०१९ को नारा के रहेको थियो ? - *Tourism and Jobs : A better future for all*

यातायातसम्बन्धी प्रश्नोत्तर

- ❖ नेपालमा सर्वप्रथम मोटर चढने व्यक्ति को हुन् ? - वीर शमशेर
- ❖ नेपालको पहिलो राजमार्ग कुन हो ? - त्रिभुवन राजपथ
- ❖ नेपालमा सार्वजनिक यातायातका साधनको प्रयोगको थालनी कहिलेदेखि भएको हो ? - वि.सं. १९९६
- ❖ काठमाडौं तराई द्रुत मार्ग (Fast Trace) को लम्बाई कति कि.मी. छ ? - ७६ कि.मी.
- ❖ नेपाल वायुसेवा कम्पनीको स्थापना कहिले भएको हो ? - वि.सं. २०१५ असार १७
- ❖ नेपाल सरकारले नेपालका निजी विमानस्थलहरूलाई अन्तर्राष्ट्रिय उडान अनुमति कहिलेबाट दिएको हो ? - वि.सं. २०५३ कार्तिक २२
- ❖ 'गोकुलेश्वर विमानस्थल' कुन जिल्लामा पर्दछ ? - दार्चुला
- ❖ राजमार्गमा रातो टाल्कने वत्तीलाई के भनिन्छ ? - क्याद्दस आइ
- ❖ नेपालको सबैभन्दा अग्लो स्थानमा रहेको विमानस्थल कुन हो ? - स्याङ्गबोचे विमानस्थल
- ❖ नेपालमा निजी क्षेत्रमा स्थापित पहिलो विमानसेवा कुन हो ? - नेपाल एयरवेज (वि.सं. २०४९ जेठ ४)
- ❖ नेपाल अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्यन संघ (ICAO) को सदस्य कहिले भएको हो ? - सन् १९६० जुलाई २९
- ❖ त्रिभुवन विमानस्थलको पुरानो नाम के हो ? - गौचरण विमानस्थल
- ❖ साझा यातायातको स्थापना कहिले भएको हो ? - वि.सं. २०१८
- ❖ नेपालमा रेलवे सेवाको सञ्चालन कहिलेदेखि भएको हो ? - वि.सं. १९९३
- ❖ काठमाडौं चक्रपथको लम्बाई कति रहेको छ ? - २७.२ किलोमिटर
- ❖ नेपालमा हाल कति वट्य विमानस्थल रहेका छन् ? - ५७ वट्य
- ❖ नेपालमा मान्यताप्राप्त हेलिप्याडको संख्या कति पुगेको छ ? - १२०
- ❖ नेपालसँग सर्वप्रथम हवाईसेवा सम्भौता भएको राष्ट्र कुन हो ? - भारत
- ❖ नेपालको सबैभन्दा लामो राजमार्ग कुन हो ? - महेन्द्र राजमार्ग
- ❖ महेन्द्र राजमार्गले नछुने तराईको जिल्ला पर्सा हो भने छुने दुई पहाडी जिल्ला कुन कुन हुन् ? - मकवानपुर र अर्जाखाँची
- ❖ त्रिभुवन राजपथको सबैभन्दा अग्लो भाग कुन हो ? - सिमभञ्च्याड
- ❖ काठमाडौंलाई तराईसँग जोड्ने बहुचर्चित द्रुत मार्ग (फास्ट ट्रायाक)को शिलान्यास कहिले भएको हो ? - वि.सं. २०७४ साल जेठ १४
- ❖ मनकामना केवुलकारको लम्बाई कति छ ? - २.८ कि.मि.
- ❖ नेपालको एकमात्र रञ्जुमार्ग (रोपवे) को लम्बाई कति छ ? - ४२.२ कि.मि.

सञ्चारसम्बन्धी प्रश्नोत्तर

- ❖ नेपालमा टेलिफोनको मुरुवात कहिले भयो ? - वि.सं. १९७०
- ❖ नेपालमा प्रियेढ मोबाइल फोन सेवा शुरुवात कहिलेबाट भएको हो ? - वि.सं. २०६० भाद्र १

- ❖ नेपालमा बनेको पहिलो चलचित्र कुन हो ? - आमा
- ❖ नेपालको पहिलो दैनिक पत्रिका कुन हो ? - आवाज (२००७ फागुन ८)
- ❖ रेडियो नेपालको स्थापना कहिले भएको हो ? - वि.सं. २००७ चैत्र २०
- ❖ नेपालमा एफ.एम. सेवा कहिलेदेखि शुरु भएको हो ? - वि.सं. २०५२ कार्तिंग ३०
- ❖ नेपाल टेलिभिजनको स्थापना कहिले भएको हो ? - वि.सं. २०४१ साल माघ १७
- ❖ नेपाल दूरसंचार संस्थानको स्थापना कहिले भएको हो ? - वि.सं. २०३२ असार १
- ❖ नेपालको पहिलो दैनिक पत्रिका कुन हो ? - आवाज
- ❖ नेपालको पहिलो साप्ताहिक पत्रिका कुन हो ? - गोरखापत्र
- ❖ गोरखापत्र कहिलेदेखि दैनिक पत्रिका भएको हो ? - वि.सं. २०१७ फागुन ७
- ❖ नेपालमा हुलाक सेवाको स्थापना कहिलेदेखि भएको हो ? - वि.सं. १८७५
- ❖ सर्वप्रथम नेपाली भाषामा प्रकाशित भएको पत्रिका कुन हो ? - गोरखा भारत जिवन
- ❖ नेपालमा छापाखानाको शुरुवात कहिले भयो ? - वि.सं. १९०८
- ❖ नेपालको पहिलो सिनेमास्कोप चलचित्र कुन हो ? - राँको
- ❖ नेपालमा हुलाक सेवाको संचालन कहिले भयो ? - वि.सं. १८७५
- ❖ गोरखापत्र कहिलेदेखि बहुभाषामा प्रकाशित हुँदै आएको छ ? - २०६४ असोज १ बाट
- ❖ २००७ साल चैत्र २० गते स्थापना भएको रेडियो नेपालको सुरुको नाम के थियो ? - नेपाल प्रजातन्त्र रेडियो
- ❖ रेडियो नेपालबाट हाल कति भाषामा संमाचार प्रसारण गर्ने गरिएको छ ? - २१ भाषामा
- ❖ नेपाल टेलिभिजनको NTV-2को सहप्रसारण कहिलेदेखि सुरु भएको हो ? - २०६० साल असोज १०

संयुक्त राष्ट्रसङ्घ

परिचय

प्रथम विश्व युद्धको समाप्ति पश्चात सन् १९२० जनवरी १० मा अमेरिकी राष्ट्रपति उझो विल्सनको पहलमा युद्धको त्रासलाई हटाउन र भविष्यमा हुन सक्ने युद्धको संभावनालाई रोक्ने उद्देश्यले राष्ट्रसङ्घ (League of Nations) को स्थापना भयो तर राष्ट्रसङ्घ आफ्नो उद्देश्य पूर्तिमा असफल भई सन् १९३९ मा दोस्रो विश्व युद्धको सुरुवात भयो । यस युद्धको सुरुवातसँगै युद्धलाई रोक्ने विभिन्न प्रयत्न भए । फलस्वरूप सन् १९४५ मा विश्वयुद्ध समाप्त भयो । सन् १९४१ अगस्ट २१-२८ सम्म अमेरिकाको ढोम्वर सनस्पेस वोक्सनमा सम्पन्न अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनले संयुक्त राष्ट्रसङ्घ (U.N.O.) को प्रारम्भिक मस्यौदा तयार पान्यो । त्यसै गरी सन् १९४५ फेब्रुअरी ११ मा तत्कालीन सोभियत सङ्घको याल्यमा सोभियत रूस, बेलायत र अमेरिकाका प्रतिनिधिहरू संलग्न सम्मेलनले संयुक्त राष्ट्रसङ्घको अन्तिम संरचना तयार पान्यो । यसै सम्मेलनको निर्णय अनुसार अमेरिकाको क्यालिफोर्नियामा राज्यको सान फ्रान्सिस्कोमा सन् १९४५ अप्रिल २५ देखि जून २६ सम्म संचालित सम्मेलनले बढापत्रमा हस्ताक्षर गरी (U.N.O.) को विधिवत स्थापना भयो ।

यस अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घटनको नाम (U.N.O.) तत्कालीन अमेरिकी राष्ट्रपति फ्रेंकलिन रुजवेल्टको सल्लाहबमोजिम राखिएको हो । यस सङ्घ स्थापना भएको दिनलाई (U.N.O. Day) को रूपमा माने चलन छ । U.N.O. को प्रथम बैठक सन् १९४६ जनवरी १० मा लण्डनको वेष्ट मिनिष्टर भवनमा बसेको थियो । हाल यस सङ्घको सदस्य संख्या १९३ राष्ट्रहरू छन् । अन्तिम सदस्य राष्ट्र दक्षिण सुडानले १४ जुलाई २०११ का दिन संयुक्त राष्ट्रसङ्घको सदस्य बनेपछि यस सङ्घका सदस्य राष्ट्र १९३ पुगेको हो । नेपालले संयुक्त राष्ट्रसङ्घको सदस्यता १४ डिसेम्बर १९५५ मा प्राप्त गरेको हो ।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घको भाषा

संयुक्त राष्ट्रसङ्घले ६ वटा भाषाहरू अङ्ग्रेजी, फ्रेञ्च, चिनियाँ, रुसी, स्पेनिस र अरबीलाई मान्यता दिएको छ । यी भाषाहरूमध्ये अङ्ग्रेजी, फ्रेञ्च, रसियन र स्पेनिस र चाइनिज भाषा यस सङ्घको स्थापना कालदेखि नै रहेको र अरबी भाषालाई